

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

TEMA 4

Cuprins

Creanțe, plăți, subvenții, recunoaștere de venit, contabilitate, măsurători ulterioare

Introducere	2
Rezultate așteptate	3
Termeni de bază și standarde, acolo unde sunt definite	3
IAS 32 Instrumente financiare: - declarare și prezentare și IAS 39 - Instrumente financiare: recunoaștere și măsurare	7
- recunoaștere și măsurare	7
- creanțe și contabilitate în cazul pierderilor din cauza necolectării	11
Clauzele IAS 37, active și pasive de conjunctură	14
- criterii pentru recunoaștere și clauze de măsurare	15
- clauze pentru contracte oneroase	17
- clauze pentru restructurare	17
- declararea pasivelor de conjunctură	18
- declararea activelor de conjunctură	19
IAS 19 Beneficiile angajaților	19
- beneficii pe termen scurt ale angajaților	19
- beneficii post angajare	21
IAS 20 Contabilitate pentru subvenții guvernamentale și declararea asistenței guvernamentale	23
- recunoașterea și contabilitatea subvențiilor guvernamentale	23
- rambursarea subvențiilor guvernamentale	25
- declararea asistenței guvernamentale	26
Rezumat	26
Întrebări pentru studiu individual	27
Răspunsuri la întrebări	27
Cheia exercițiilor	28

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

INTRODUCERE

Acest studiu descrie pe scurt problemele legate de instrumentele financiare în conformitate cu prevederile IAS 32. Instrumente financiare: declarare și prezentare și IAS 39, Instrumente financiare: recunoaștere și măsurare. Cu toate că standardele specificate au fost emise separat, în practică sunt aplicate ca un întreg, deoarece au același obiectiv, se ocupă de instrumentele financiare.

IAS 32 se aplică tuturor instrumentelor financiare, cu excepția investițiilor în filiale/subsidiare, asociații și firme mixte, răspunderi ale angajatorilor, fondurilor de pensie și securitate socială, planuri de opțiuni pentru achiziționarea de active de către personal, și răspunderi sub contract de asigurare. IAS 39 se referă atât la active și pasive, cu excepția instrumentelor de capital ale celui care le eliberează, investiții pe termen lung în alte unități specifice, specificate în mod deosebit în standard.

Când se pregătesc declarațiile de contabilitate, trebuie luat în considerare factorul de incertitudine care poate însoți multe evenimente și procese. Principiul care implică atenția și grijă necesită acea aproximativă estimare care trebuie luată în considerare într-un mediu nesigur, astfel ca activele și venitul să nu fie supraestimate, iar răspunderile și cheltuielile – subestimate. Prin urmare principiul atenției se leagă de deteriorarea activelor și de constituirea de provizioane. De uzura activelor financiare se ocupă IAS 39, în timp ce IAS 37 se referă la provizioane pentru riscuri și cheltuieli de uzură, pasive și active de conjunctură, și recunoașterea tratamentului de contabilitate și prezentării provizioanelor, activelor și pasivelor de conjunctură. Acest studiu prezintă următoarele aspecte: natura provizioanelor, măsurarea provizioanelor, provizioane pentru contracte oneroase, provizioane pentru restructurare, active și pasive de conjunctură.

AS 19 - Beneficii ale angajaților identifică diferitele categorii de angajați. Standardul tratează abordarea acestui mod de operare asupra acestor categorii de beneficii și în particular abordarea beneficiilor angajaților pe timp scurt; contabilitatea pentru beneficiile post-angajare pe planuri de contribuții definite și planuri de venit definite; contabilitatea pentru beneficiile pe termen lung pentru angajați; tratarea beneficiilor post-angajare.

În prevederea de asistență guvernamentală care descrie modalitatea de transferare a fondurilor la îndeplinirea anumitor condiții, și în cazul altor acțiuni făcute de guvern desemnate să ofere un beneficiu economic specific pentru o întreprindere sau grup de întreprinderi, care se califică la anumite criterii, apare o situație specifică în termeni de contabilitate. IAS 20 care contabilizează subvențiile guvernamentale și declararea asistenței guvernamentale care se ocupă de aceste aspecte.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

REZULTATELE AȘTEPTATE

După ce veți aprofunda materialul acestui capitol veți putea:

- explicarea semnificației instrumentelor financiare –IAS 32 - instrumente financiare: declarare și prezentare
- recunoașterea criteriilor instrumentelor financiare și clasificarea, măsurarea și prezentarea acestor instrumente ca împrumuturi și creanțe
- explicarea naturii, măsurarea și prezentarea provizioanelor – IAS 37 - provizioane, active și pasive de conjunctură;
- distincția între pasive de conjunctură și provizioane – IAS 37 - provizioane, active și pasive de conjunctură;
- declararea pasivelor de conjunctură - IAS 37 - provizioane, active și pasive de conjunctură;
- clarificarea tratamentului contabil al diferitelor categorii de beneficii ale angajaților – IAS 19 - beneficii ale angajaților;
- aplicarea criteriilor de recunoaștere și măsurare a subvențiilor guvernamentale legate de active - IAS 20 - contabilitatea pentru subvențiile guvernamentale și declararea asistenței guvernamentale;
- aplicarea criteriilor de recunoaștere și măsurare a subvențiilor guvernamentale legate de venit – IAS 20 contabilitatea pentru subvențiile guvernamentale și declararea asistenței guvernamentale;
- aplicarea cerințelor pentru declararea asistenței guvernamentale - IAS 20 contabilitatea pentru subvențiile guvernamentale și declararea asistenței guvernamentale.

TERMENI DE BAZĂ ȘI STANDARDE, ACOLO UNDE SUNT DEFINITE

Instrument financiar

IAS 32 – orice contract care dă naștere atât la un activ financiar al unei întreprinderi și unei răspunderi financiare sau unui instrument legal sau altă întreprindere. IAS 32 se referă la contract ca la o înțelegere cu consecințe economice clare în care sunt cuprinse una sau mai multe părți. Trebuie subliniat că termenul “întreprindere” desemnează atât diferite forme de societăți cât și entități fizice.

Activ financiar

IAS 32,39 – orice activ care este a) cash, b) instrument legal sau de alt tip, c) drept contractual de a primi cash sau alt activ financiar de la altă întreprindere în condițiile care sunt potențial favorabile, d) o înțelegere care va putea fi stabilită prin instrumente legale sau prin condiții definite.

Răspundere financiară

IAS 32,39 – orice răspundere care reprezintă o obligație contractuală pentru a) livrare cash sau alt activ financiar către altă întreprindere, b) să schimbe instrumente financiare cu alte întreprinderi în condiții care sunt potențial favorabile. C) o înțelegere care poate fi stabilită pe baza capitalului propriu sau a altor condiții definite.

Instrument de capital

IAS 32,39 – orice contract unde o valoare rămasă în activele unei întreprinderi este garantată, după deducerea tuturor răspunderilor sale.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Active financiare, contabilizate la o valoare justă pentru rezultatul financiar

IAS 39 – sunt active financiare și răspundere care fac față următoarelor cerințe:

1. clasificate ca deținute pentru comerț.

- a) un activ financiar sau răspundere este clasificată ca deținută pentru comerț dacă: a) a fost obținută sau provine numai pentru scopul comercial sau a fi revândută după o perioadă scurtă
- b) parte dintr-un portofoliu sau instrumente financiare administrate în comun, pentru care există dovada unui model de profit pe termen scurt
- c) derivative (cu excepția celor folosite ca instrument de hedging)

2. sunt identificate de către întreprindere la recunoașterea inițială pentru contabilizare la valoarea bine calculată în rezultatul financiar (profit sau pierdere). Orice activ financiar sau răspundere, care se regăsește în scopul IAS 39, la recunoașterea inițială poate fi identificat ca un activ sau răspundere contabilizată la valoarea justă în rezultatul financiar, cu excepția instrumentelor de capital, care nu au cotații pe piață, pe piața activă, și prețul de piață nu poate fi măsurat în măsură exactă.

Investiții deținute până la maturitate

IAS 39 – active financiare și răspunderi non-derivative, pe care întreprinderea intenționează să le dețină până la maturitate și le poate deține până la maturitate, în alte cazuri decât:

- a) sunt identificate de către întreprindere la recunoașterea inițială ca contabilizate la valoarea justă pentru rezultatul financiar
- b) cele pe care întreprinderea le identifică ca bune spre vânzare
- c) cele pe care întreprinderea le definește ca împrumuturi și creanțe

Împrumuturi și creanțe

IAS 39 – active financiare non-derivative care au o dată fixă sau definită de plata, care nu au cotație pe o piață activă altele decât:

- a) reținute de întreprindere cu intenția de a fi vândute imediat, care pot fi clasificate ca reținute în scop comercial, și cele care la data inițială a recunoașterii sunt identificate ca contabilizate la valoarea justă pentru rezultatul financiar
- b) la recunoașterea inițială sunt clasificate ca bune spre vânzare; sau
- c) pentru care este posibil ca deținătorul să nu poată acoperi parte din investiția inițială, altele decât împrumuturi nefavorabile, care trebuie clasificate ca valabile pentru vânzare.

Active financiare disponibile pentru vânzare

IAS 39 – active financiare non-derivative, care sunt identificate ca valabile pentru vânzare sau care nu sunt clasificate ca:

- a) împrumuturi și creanțe
- b) investiții deținute până la maturitate
- c) active financiare contabilizate la valoarea justă pentru rezultatul financiar

Obligativitate

IAS 37 – un eveniment care creează o obligație legală sau constructivă care rezultă într-o întreprindere care nu are o alternativă realistă în stabilirea obligațiilor

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Răspundere

IAS 37 – obligația prezentă a unei întreprinderi, care derivă din evenimente trecute, stabilirea căreia reprezintă o așteptare pentru o scurgere de resurse din întreprindere, resurse ce reprezintă beneficii economice.

Provizion

IAS 37 – o răspundere la termen sau sumă necunoscută/nesigură.

Activ de conjunctură

IAS 37 – un activ posibil, care derivă din evenimente trecute și a cărui existență va fi confirmată numai de apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure care se află dincolo de controlul complet al întreprinderii.

Pasiv de conjunctură

IAS 37 – una sau două cazuri posibile;

- o obligație prezentă derivată din evenimente trecute dar care nu este recunoscută, deoarece nu este probabil ca o ieșire de resurse să fie necesară pentru a face față obligației, sau suma obligației nu poate fi măsurată cu suficientă precizie
- obligații prezente care derivă din evenimente trecute a căror existență va fi confirmată numai de apariția sau neapariția unuia sau mai multor evenimente viitoare nesigure care nu pot fi pe deplin controlate de către întreprindere

Beneficii pe termen scurt ale angajaților

IAS 19 – beneficii ale angajaților, care sunt scadente la 12 luni după terminarea perioadei în care angajatul prestează serviciile.

Beneficii post-angajare

IAS 19 – beneficii ale angajaților plătibile după încheierea angajării

Planuri de contribuții definite

IAS 19 – Planuri pentru beneficii post-angajare prin care o întreprindere plătește contribuții fixe într-un fond și care nu va avea o obligație legală sau constructivă de a plăti contribuții viitoare, dacă fondul nu deține suficiente active pentru a fi plătite beneficiile angajaților, relative la serviciile angajaților în perioade curente sau anterioare.

Planuri de venit definite

IAS 19 – Planuri de beneficii post-angajare altele decât planurile de contribuții definite.

Alte beneficii pe termen lung pentru angajați

IAS 19 – beneficiile pentru angajați care nu sunt plătibile integral într-o perioadă de 12 luni la sfârșitul perioadei pentru care angajatul a prestat munca.

Terminarea beneficiilor

IAS 19 – beneficiile angajaților plătibile ca rezultat al deciziei întreprinderii de a încheia angajamentul unui angajat înainte de data normală a acesteia; decizia angajatului de a accepta o sumă în schimbul acelor beneficii.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Guvern

IAS 20 – agențiile guvernamentale, non-guvernamentale și corpuri similare la nivel local, național și internațional.

Asistența guvernamentală

IAS 20 – asistența guvernamentală este acționată de către guvern desemnată să asigure un beneficiu economic specific unei întreprinderi sau grup de întreprinderi, care se califică sub anumite criterii. Asistența guvernamentală în scopul acestui standard exclude beneficiile, numai cu condiția indirectă, prin acțiuni care afectează condițiile generale de comerț, cum este prevederea infrastructurii în zonele de dezvoltare, sau impunerea restricțiilor de business care privesc competiția.

Subvenție guvernamentală

IAS 20 – asistența de la guvern sub forma transferului de resurse către o întreprindere în schimbul unui consimțământ trecut sau viitor cu anumite condiții legate de activitățile de operare ale întreprinderii. Acestea exclud formele de asistență guvernamentală care nu pot în mod rezonabil să aibă o valoare anume pentru ele, și tranzacțiile cu guvernul nu pot fi distinse dintre tranzacțiile normale comerciale ale întreprinderii.

Subvenții pentru active

IAS 20 – Subvenții guvernamentale a căror condiție primară este ca o întreprindere care se califică pentru ele trebuie să obțină, construiască sau să obțină active pe termen lung. Este posibil să fie anexate condiții subsidiare, care să restricționeze tipul sau locația activelor sau perioadelor în care acestea trebuie dobândite sau deținute.

Subvenții pentru venit

IAS 20 – subvenții guvernamentale altele decât cele legate de active

Împrumuturi care pot fi neplătite

IAS 20 - un împrumut pe care cel care împrumută renunță la înapoierea lui în anumite condiții.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

IAS 32 INSTRUMENTE FINANCIARE: DECLARARE ȘI PREZENTARE ȘI IAS 39 INSTRUMENTE FINANCIARE: RECUNOAȘTERE ȘI MĂSURARE

Recunoaștere și măsurare

Exemple de instrumente financiare:

Activ financiar

1. cash
2. creanțe de natură contractuală
3. împrumuturi contractate
4. investiții în securități (părți, cupoane, opțiuni, drepturi și alte derivative)

Din perspectiva investitorului (creditor)

Răspundere financiară

1. plătile de natură contractuală
2. împrumuturi garantate
3. părți preferențiale cu dreptul de răscumpărare
4. derivative

Din perspectiva debitorului, emitentului

Instrument de capital

1. părți atât ordinare cât și preferențiale (cu unele excepții)
2. opțiuni la cerere, garanții, drepturi, etc.

Din perspectiva debitorului, emitentului

Determinarea valorii juste:

- **dacă există o piață activă** – cotația de piață
- **dacă nu există o piață activă**– tehnici estimative pentru stabilirea prețului de piață ar trebui să fie la data estimării pentru o tranzacție justă și în condițiile unor decizii de business corecte, folosind maximum de factori de piață și cel puțin factori specifici de entități acolo unde nu există o piață activă.
- **Măsurarea investițiilor în instrumentele de capital într-o piață inactivă**

Atunci când nu există cotație de piață, valoarea justă este considerată ca măsurată corect dacă:

- a) variabilitatea în gama valorii rezonabile juste estimată pentru acel instrument nu este semnificativă sau
- b) probabilitățile diverselor estimări în gamă pot fi în mod rezonabil evaluate și folosite în estimarea valorii juste.

Costul amortizat;

- a) investiții deținute până la maturitate
- b) împrumuturi și creanțe la o maturitate fixată
- c) răspunderi financiare care nu sunt reținute pentru comerț sau la o valoare justă.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

În practică, prin aplicarea principiului costului amortizat, se înțelege aplicarea principiului deducerii socotelilor/calculului. Sub influența acestui principiu, diferența dintre costul de achiziție al instrumentelor financiare și costul lor de rambursare, pe care întreprinderea intenționează să-l dețină până la maturitate, trebuie recunoscut proporțional, fie ca venit sau cheltuială pe perioada scadentă.

Costul amortizat al unui instrument financiar este suma măsurării inițiale amendată de:

- crescător - cu amortizarea acumulată a fiecărei diferențe dintre suma inițială și suma la maturitate;
- descrescător - cu plata pentru rambursarea principalului; amortizarea acumulată a fiecărei diferențe dintre suma inițială și suma la maturitate, și fiecare cost dedus pentru deteriorare sau lipsa colectării.

Metoda recunoașterii costului instrumentului financiar – se poate ajunge la aceasta prin următoarea formulă:

Măsurare inițială a instrumentului la recunoașterea inițială
Minus: plățile asupra principalului instrument
Plus sau minus: amortizarea fiecărei diferențe dintre costul la maturitate și măsurarea inițială a instrumentului
Minus: orice radiere a rezultatului deteriorării

Teoria ratei efective a dobânzii asuma faptul că întotdeauna ceea ce se renunță sau câștigă este valoarea justă curentă a viitoarelor beneficii economice. Această metodă a ratei efective a dobânzii este o metodă de re-măsurare a amortizării unui activ financiar sau răspunderi prin aplicarea ratei efective a dobânzii. Prin această metodă tot fluxurile de capital viitoare sunt deduse la o rată potrivită a valorii dobânzii de piață pentru valoarea justă, plătită pentru articol la achiziționare și recunoscut ca cost inițial. În practica financiară această metodă se referă la metoda “**Ratei interne de rentabilitate (RIR)**”. La aplicarea costului pentru rata efectivă a dobânzii sunt luate în considerare întreaga remunerație și taxele, plătite sau primite de către părțile contractului.

Exemplu care ilustrează costul amortizat

La data de 1.01.2004 întreprinderea X eliberează bonuri de 700.000 BGN cu o dobândă de 12%. Dobânda este plătită de două ori pe an la data de 30 iunie și 31 decembrie. Rata dobânzii pieței la data eliberării este de 14%. Bonurile au fost în întregime achiziționate de către întreprinderea Y.

Problemă: Găsiți intrările contabile la data de 01.01.2004 și 30.06.2004 pentru întreprinderea care eliberează bonurile X și întreprinderea care se obligă Y.

Valoarea prezentă de 700 000 BGN plătibili la

$$n=6 \text{ la } r=1/2 \text{ din } 14\% - 700\,000 \times 0.66634 = 466\,438$$

Valoarea prezentă de 42 000(700 000 x 125) plătibili la

$$n=6 \text{ la } r = \frac{1}{2} \text{ din } 14\% - 42\,000 \times 4.76654 = 200\,195$$

$$\text{valoarea prezentă (valoarea justă)} \quad 666\,633$$

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Perioada	Dobânda	Dobânda efectivă	Amortizare	Costul amortizat
				666 633
1	42 000	46644	4664	671 297
2	42 000	46 992	4991	678 288
3	42 000	47 340	5340	681 628
4	42 000	47 714	5714	687 342
5	42 000	48 114	6114	693 456
6	42 000	48 544	6544	700 000
		285 367	33367	

	Sistemul de contabilitate în întreprinderea Y		
01.01.2004	Investiții debit ținute la maturitate	666 633	
	Cont credit bancar		666 633
30.06.2004	Debit cont bancar	42 000	
	Investiții credit ținut la maturitate		4664
	Credit venit provenit din dobânzi		46 664

	Obiectele contabile în întreprinderea X		
01.01.2004	Debit cont bancar	666 633	
	Instrumente financiare actualizate de debit	33 367	
	Instrumente debit credit		700 000
30.06.2004	Costurile debitelor dobânzilor	46 664	
	Instrumente financiare actualizate de credit		4664
	Credit cont bancar		42 000

Cost: a) împrumuturi și creanțe care nu au maturitate fixă

b) investiții în instrumente care nu au cotații pe piața activă de capital, pentru care valoarea justă nu poate fi determinată corect.

Diminuarea și necolectarea activelor financiare

1. Evaluarea se face la fiecare dată a bilanțului.
2. Se referă la toate activele financiare cu excepția celor pentru care se face contabilizarea la valoarea justă pentru rezultatul financiar.
3. Diminuarea pierderilor se recunoaște numai dacă există o dovadă evidentă că activul este diminuat. Judecând dacă un activ sau grup de active a fost diminuat, trebuie luate în considerare următoarele cazuri:
 - o semnificativă dificultate financiară a celui care emite.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

- Eroare sau încălcare a dobânzii sau principalelor plăți
 - Probabilitate mare de faliment sau alte reorganizări financiare ale emitentului
 - Experiența trecută în colectarea creanțelor care indică că întreaga sumă a creanțelor nu va fi colectată
 - Diminuarea activelor anterior perioadei de raportare financiară
 - Dispariția unei piețe active pentru activul financiar datorită dificultăților financiare, etc.
4. Diminuarea cerințelor este diferită în funcție de grupuri separate de active.
5. În timpul testului de diminuare, cantitatea purtătoare de active financiare este comparată cu:
- valoarea prezentă a creanțelor de cash estimate, reduse cu rata dobânzii efective, dacă activele sunt aduse la costul amortizat (împrumuturi și creanțe sau investiții ținute până la maturitate). Pierderea este adusă într-un cont al reducerilor(amendament), sau prin deducerea directă a valorii activului și recunoașterea sa în declarația de venit.
 - Prezenta valoare a intrărilor de cash este determinată prin aplicarea ratei dobânzii curente, dacă activele ajung la cost(de ex. Instrumente de capital, care nu au cotație de piață pe o piață activă și ale căror valoare justă nu poate fi măsurată serios.

Când reducerea la valoarea justă a activelor disponibile de vânzare este recunoscută direct ca echitate, și există o dovadă clară că activul este diminuat, pierderea cumulativă recunoscută direct în echitate trebuie îndepărtată, și recunoscută în declarația de venit, cu toate că activul nu este nerecunoscut.

Revenirea unei pierderi diminuate se recunoaște dacă cantitatea diminuată sau pierderea primirii necollectate este redusă. Noua sumă nu trebuie să depășească valoarea la care s-ar fi ajuns, dacă nu ar fi existat nici o diminuare. Pentru activele care există în termeni de cost și instrumente de capital pentru care nu există cotație pe o piață activă, și a cărei valoare justă nu poate fi măsurată în termeni preciși, pierderile prin diminuare nu pot fi restabilite.

Lipsa recunoașterii activelor financiare și răspunderilor

Există două concepte majore care trebuie luate în considerare la stabilirea dacă lipsa recunoașterii activului financiar este justificată – riscul și beneficiile provenite din deținere și control. IAS 39 revizuită explică că măsurarea riscului de cedare și beneficiile derivate din deținere sunt anterioare măsurării cedării controlului asupra tuturor operațiunilor aflate în faza de lipsă a recunoașterii. Întreprinderea trebuie să decidă cum activul urmează să fie supus lipsei recunoașterii.

Un activ financiar se consideră că nu este recunoscut:

- la expirarea drepturilor contractuale asupra fluxului de cash sau dacă întreprinderea se supune acelor drepturi;
- când riscul și beneficiile derivate din deținere sunt transferate;
- dacă circumstanțele menționate mai sus lipsesc, atunci se estimează controlul și implicarea.

Răspunderea financiară este îndepărtată din bilanțul întreprinderii:

- când obligația specificată în contract este eliminată;
- când drepturile contractuale au expirat;
- în cazul în care există o parte care renunță.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Creanțe și contabilitate în cazul unei pierderi provenite din necolectare

Creanțele sunt drepturi contractuale de a primi cash și alte instrumente financiare în schimbul activelor, cash-ului sau serviciilor. Emiterea măsurării și declararea creanțelor sunt prezentate în IAS 39 și 32.

Cea mai mare parte a creanțelor sunt creanțe comerciale așa cum sunt creanțele din vânzări clienți. Acestea sunt în mod normal colectate pe o perioadă nu mai mare de 30-60 de zile. În conformitate cu prevederile IAS 1 - acelea, care reprezintă parte din ciclul normal operativ al întreprinderii trebuie clasificate ca și curente, chiar și atunci când nu se așteaptă să fie rambursate într-o perioadă de 12 luni după data bilanțului.

Vânzările în condiții de credit de vânzări se disting dintre creanțele comerciale obișnuite prin faptul acesta din urmă este reglementat printr-o notă comercială (o notă scrisă, obligație contractuală). În acest caz creanțele includ o dobândă care reflectează valoarea banilor lichizi în timp. Această obligație poate fi transferată terților și redusă – rambursată la o rată de actualizare anterioară maturității. Creanțele sub credit comercial pot fi curente sau non-curente.

Creanțele ne-comerciale cuprind toate creanțele rămase cum sunt – creanțe sub vânzarea de proprietăți, uzine și echipament, asigurări, avansuri către furnizori și depozite avansate de garanții, etc.

Creanțele sub incidența notelor (comerciale și ne-comerciale) sunt active de maturitate fixă, și trebuie luate în considerare la costurile amortizate prin aplicarea metodei ratei efective a dobânzii.

Creanțele comerciale care sunt scadente unei polițe sunt active financiare fără maturitate fixă. Măsurarea lor următoare dacă valoarea lor inițială justă fără pierderea potențială care derivă din necolectare. Din punctul de vedere al contextului general teoretic, toate creanțele trebuie socotite pentru valoarea prezentă a intrărilor de cash și recunoașterea venitului pe dobânda. Din moment ce creanțele de la clienți sunt colectate pe termen scurt iar suma dobânzii este semnificativă, efectul este ignorat.

La data bilanțului întreprinderea trebuie să estimeze cantitatea de creanțe necolectate pe baza experienței sale trecute, și bazându-se pe experiența altor întreprinderi, luând în considerare condițiile curente și viitoare. Pentru obținerea acestui efect pot fi aplicate mai multe abordări:

- un procentaj din profitul pe vânzări, în care pierderea apărută din creanțe necolectate este determinată ca un procentaj pe profitul net pe vânzări pentru respectiva perioadă. Procentajul astfel specificat este înmulțit cu profitul real pentru perioada respectivă pentru a determina pierderea prin necolectare. O contabilitate ajustată trebuie folosită (parte a contabilității “creanțe de la clienți”) pentru necolectarea pe bază de portofoliu.
- Un procentaj al creanțelor colectate în care pierderea provenită din creanțele necolectate se bazează pe bilanțul contabilității “creanțe de la clienți” la data bilanțului.
- O analiză a amestecului de retragere al a creanțelor, la care întreprinderea trebuie să clasifice creanțele necolectate în grupuri. Un procentaj diferit pentru exprimarea necolectării se aplică fiecărui grup și cu cât este mai lungă întârzierea cu atât mai mare este procentajul aplicat acesteia.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Un exemplu ilustrativ pentru măsurarea și declararea unui activ financiar în formă de creanțe și contabilități pentru pierderea apărută din necolectare

La întreprinderea “Omega” SRL există următoarea informație despre ‘creanțele de la clienți’ la 31.12.2004 iar politica adoptată de contabilitate pentru determinarea necolectării pe baza analizei amestecului de retragere al creanțelor:

Clienți	Bilanț la 31.12.04	Zile de întârziere			
		0-60 zile	61-90 zile	91-120 zile	Peste 120 zile
A	40 000	28 000	12 000		
B	66 000		40 000	20 000	6 000
C	120 000	100 000	20 000		
N	36 000	20 000	8 000	6 000	2 000
Total	610 000	440 000	100 000	50 000	20 000
necolectare		5%	10%	20%	45%
Suma pentru necolectare	51 000	22 000	10 000	10 000	9 000

Temă: Realizați articolul de contabilitate care să reflecte pierderile provenite din necolectare la 31.12.2004, dacă luăm în considerare că:

Varianta I – acesta este primul an în care operează întreprinderea

Varianta II – la 01.01.2004 la contabilitatea de ajustare există un credit de bilanț de 10 000 BGN

Varianta III – la 01.01.2004 la contabilitatea de ajustare pentru controlul necolectării există un bilanț de debit de 10 000 BGN

Varianta 1	Pierderi de debit(costuri) de necolectare	51 000	
	Ajustare credit pentru necolectare		51 000
Varianta 2	Pierderi de debit (costuri) de necolectare	41 000	
	Ajustare de credit pentru necolectare		
Varianta 3	Pierderi de debit (costuri) pentru necolectare	61 000	
	Ajustare de credit pentru necolectare		61 000

Varianta 1

Ajustare de cont pentru necolectare	
debit	Credit
	31/12/2004 – 51 000
	Bilanț 31/12/2004 – 51 000

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Varianta 2

Ajustare de cont pentru necolectare	
debit	Credit
	01/12/2004 – 10 000
	31/12/2004 – 41 000
	Bilanț 31/12/2004 51 000

Varianta 3

Ajustare de cont pentru necolectare	
debit	Credit
01/01/2004 10 000	
	31/12/2004 – 61 000
	Bilanț 31/12/2004 – 51 000

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

CLAUZELE IAS 37, PASIVE ȘI ACTIVE DE CONJUNCTURĂ

IAS 37 se aplică în cazul contabilității și prezentării tuturor provizioanelor, răspunderilor și activelor de conjunctură cu excepția

- celor rezultate din instrumente financiare care sunt la valoarea justă
- celor rezultate din contracte executorii, cu excepția contractelor oneroase
- celor provenite din contracte unde există deținători de polițe la companiile de asigurări
- cele acoperite de alt Standard Internațional de Contabilitate

Natura provizioanelor

Provizioanele sunt răspunderi de un tip specific. IAS 37 le definește ca răspunderi la termen sau sumă nesigură. Un provizion este o obligație prezentă a unei întreprinderi, care provine din evenimente trecute, stabilirea căreia este așteptată să rezulte într-un flux de la întreprinderea de resurse care reprezintă beneficii economice. Ori de câte ori o obligație nu face față definiției de răspundere, ea reprezintă de fapt o răspundere, deși valoarea ei este numai aproximativ măsurată, ca în cazul provizioanelor. În privința termenului, provizioanele fac de asemenea față cerințelor unei răspunderi. Este suficient că obligația este prezentă, ca în cazul provizioanelor, spre deosebire de obligațiile viitoare.

Tipuri de provizioane

Provizioanele pot fi subdivizate în două categorii care depind de sursa răspunderii, iar în particular de natura evenimentului trecut, care dă naștere răspunderii

Tipuri de evenimente care dau naștere la obligații	
Provizioane legale	Provizioane constructive
Provenite din: <ul style="list-style-type: none"> • un contract(în conformitate cu prevederile acestuia explicate sau implicite) • o lege • altă prevedere legală 	Rezultate dintr-un comportament specific al unei întreprinderi. Se bazează pe experiența trecută sau polițelor publicate și creează așteptări pentru alte părți că întreprinderea va elimina aceste responsabilități și că nu există altă alternativă decât îndeplinirea tuturor obligațiilor asumate.

Primul tip de previziuni este cel prezentat într-un act legislativ, fie lege publică sau privată. Acest lucru semnifică faptul că acestea sunt răspunderi care apar nu numai direct ci și prin lege, dar și indirect – dintr-un contract, care este și o categorie legală.

Obligațiile constructive derivă din acțiunile unei întreprinderi unde:

- pe baza unui exemplu stabilit, bazat la rândul lui pe un tipar de activitate practică trecută, polițe publicate sau o declarație curentă suficient de clară, că întreprinderea a indicat altor părți că își va asuma anumite responsabilități și
- ca rezultat, întreprinderea a creat așteptări altor părți, că întreprinderea va anula acele responsabilități

În privința celui de-al doilea grup, sursa majoră a obligațiilor este acțiunea întreprinderii. Întreprinderea prin propriile acțiuni publice dă naștere la obligație pentru ea însăși, își asumă

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

angajamente care sunt irevocabile. Neîndeplinirea angajamentelor luate sau a obligațiilor promise de întreprindere care nu au consecințe legale, ceea ce înseamnă că nu este penalizat de lege. Totuși va fi în interesul întreprinderii să elimine toate obligațiile pe care le-a asumat. Inculpatul în astfel de cazuri nu este o singură persoană, ci un număr mai mare, de exemplu o comunitate, o organizație, întregul personal al întreprinderii, furnizorii, etc. Obligația implică întotdeauna altă parte către care întreprinderea este obligată. Totuși nu este necesar să se cunoască identitatea celei de-a treia părți – obligația poate de fapt să fie publicul în general. Din moment ce obligația întotdeauna implică un angajament către altă parte, se observă că decizia luată de conducere sau de comisia directoare nu va da naștere la obligații constructive la data bilanțului, decât dacă aceste decizii nu au fost discutate înainte de data bilanțului cu acelea afectate de aceasta într-o manieră suficient de specifică pentru a crea așteptări valide pentru că întreprinderea își va îndeplini angajamentele. Obligația întreprinderii către un număr larg de persoane ca un întreg nu poate fi mai mică decât obligațiile rezultate dintr-un contract cu un furnizor particular, de exemplu, deoarece la însumarea obligației, întreprinderea poate suferi din punct de vedere material sau dobânda economică poate fi alterată sau poate pierde reputația, încrederea clienților, toate acestea pot duce la pierderi financiare semnificative.

Criterii de recunoaștere și clauze de măsurare

Există trei criterii pe care o răspundere trebuie să le îndeplinească pentru a fi recunoscută ca un provizion.

- întreprinderea are prezenta obligație (legală și constructivă) ca rezultat al unui eveniment trecut
- este probabil că un flux de resurse îndeplinind beneficii economice va fi cerut pentru stabilirea unei obligații, și
- o estimare solidă poate fi făcută în privința sumei obligației

Măsurarea provizioanelor

Suma recunoscută ca provizion trebuie să fie cel mai bine estimată ca o cheltuială cerută pentru stabilirea obligației la data bilanțului. Această estimare exprimă suma pe care întreprinderea urmează să o plătească pentru stabilirea obligației la data bilanțului sau pentru transferarea ei unei terțe părți în același timp. Estimarea este normal determinată de management și se bazează pe experiența anterioară a tranzacțiilor similare.

Un exemplu care ilustrează un provizion bazată pe experiența anterioară:

Timp de trei ani consecutiv, în privința vânzărilor efectuate, s-au aplicat următoarele prețuri pentru întreținerea securității

Perioada	Unitatea de vânzare	Costuri ale garanțiilor
2001	150 000	3000
2002	97 000	1200
2003	170 000	4200
	417 000	8400

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Temă: Determinați suma care trebuie achiziționată în vederea întreținerii securității la 31.12.2004, dacă suma din vânzările făcute în acel an este de 150 000 unități, iar procentajul mediu estimat bazat pe experiența anterioară este aplicat.

Determinarea procentajului mediu bazat pe experiența anterioară în privința costurilor care revin pentru serviciul de securitate:

$$84000/417000=0,02$$

Determinarea cantității

$$150\,000\text{ unități} \times 0,02 = 3000\text{ BGN}$$

În unele cazuri, se aplică raporturile experților independenți. Pot apărea următoarele variante de măsurare:

- măsurarea unei obligații este un rezultat unic și este legat de cel mai bine estimat rezultat;
- când o obligativitate are mai multe rezultate posibile, cel mai bine estimat va fi fie cel mai mare fie cel mai mic ca sumă;
- dacă respectivul eveniment este legat de diferite rezultate posibile, posibila obligație este măsurată prin cântărirea tuturor posibilelor rezultate

Există posibilitatea ca să nu fie cel mai bine estimat unic rezultat în gama estimărilor unei probabilități diferite de existența a unui eveniment specific. În astfel de cazuri estimarea poate fi determinată de cântărirea sumei medii, pe baza probabilității apariției unui rezultat dat.

Metodologia este următoarea:

- identificarea diferitelor variante de rezultate posibile
- identificarea probabilității apariției acestor rezultate
- identificarea gamei în care apar rezultatele
- identificarea sumei estimate a sumei medii ca sumă de înmulțire a probabilităților separate de existența rezultatului, mulțime la care se aplică.

Exercițiul 1

Luînd în considerare datele exemplului de mai sus, din perspectiva garanțiilor la 31.12.2004, dacă volumul vânzărilor în timpul anului este de 150 000 unități. Se consideră cheltuielile medii pentru garanții.

Se calculează astfel:

- Dacă apar probleme serioase în cazul tuturor celor 150 000 unități, cheltuielile de îndepărtare vor fi de 50 000 BGN;
- Dacă apar probleme nesemnificative în cazul tuturor celor 150 000 unități, cheltuielile de îndepărtare vor fi de 8 000 BGN.

Probabilitatea apariției de probleme serioase este de 5%, iar de probleme nesemnificative - 15%.

În 80% of the cases the products sold will be defectless.

Exercițiul 2

Întreprinderea X este inculpată într-un proces în privința satisfacerii anumitor obligații ale unui contract comercial. La sfârșitul lui 2003, consilierii juridici ai întreprinderii dau o declarație scrisă că X nu va pierde procesul. La sfârșitul lui 2004 ei fac o altă declarație nouă prin care se

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

prezintă evoluția procesului. În conformitate cu noua declarație, X va pierde procesul și va trebui să plătească suma de 15 000 BGN, 1 300 BGN dobânzi și 3 000 BGN cheltuieli legale. În 2005, respectiva instanță judecătorească a dat o decizie definitivă în favoarea întreprinderii X.

Temă: Aduceți argumente în privința înregistrărilor corespunzătoare derulării procesului, la 31.12.2003, 31.12.2004 și 31.12.2005.

Clauze pentru contracte oneroase

Dacă o întreprindere are un contract oneros, prezenta obligație din contract trebuie reorganizată și măsurată ca un provizion. Un contract oneros este un contract unde costurile care nu pot fi evitate în privința respectării obligațiilor contractuale depășesc beneficiile estimate. Această categorie reprezintă numai contractul care este irevocabil fără a se plăti o compensație altei părți. Costurile care nu pot fi evitate din contract reflectă cel puțin costul net existent în contract și care include toate compensațiile și penalitățile care derivă din neîndeplinirea sa.

Clauze pentru restructurare

IAS 37 se ocupă de cazurile specifice de formare a provizioanelor în restructurări. Restructurarea este un program planificat și controlat de către management care schimbă semnificativ:

- scopul și operațiunile întreprinderii, sau
- modul de operare al întreprinderii

Exemple de restructurare sunt: vânzarea sau terminarea unei linii de afaceri, terminarea unei părți a afacerii, închiderea locației afacerii într-o țară sau regiune sau relocarea activităților afacerii dintr-o țară sau regiune în alta, schimbările din structura managerială, reorganizări fundamentale care au un efect material de natură și orientarea operațiunilor întreprinderii.

Provizioanele apărute din restructurare sunt obligații constructive prin natura lor. Se referă la crearea a așteptărilor pentru terți care sunt legate cu o singură alternativă de respectiva obligație să fie îndeplinită. În această privință o obligație constructivă în restructurare apare numai când se respectă două cerințe:

- existența unui plan formal de restructurare
- managementul a considerat o expectanță care va îndeplini restructurarea prin începerea implementării acelui plan sau anunțarea principalelor lui caracteristici.

Planul de restructurare trebuie să includă informații despre operațiune sau parte a ei, care va fi afectată, diviziunile specifice, numărul estimat de angajați afectați și care au drept de compensație, dimensiunea și perioada organizării.

Anunțul public al unui plan detaliat de restructurare constituie o obligație constructivă numai dacă este făcut cu detalii suficiente și astfel încât să de-a naștere la expectații valide pentru alte părți (ca – angajați, furnizori, clienți, etc.) că restructurarea va avea loc.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Pentru ca un plan să fie suficient pentru a da naștere la un provizion, începutul implementării sale trebuie să fie planificat pentru a începe de îndată ce este posibil și încheiat la o perioadă fixată. Dacă există o întârziere lungă înainte de începerea restructurării, sau dacă restructurarea durează prea mult fără motiv, este improbabil ca acest plan să determine o așteptare valabilă pentru alții că întreprinderea dorește într-adevăr să facă restructurarea, deoarece cu cât este mai mare întârzierea cu atât crește probabilitatea de apariție de oportunități de schimbare a planului inițial.

O decizie managerială de restructurare luată înainte de data bilanțului va da naștere la o obligație constructivă numai dacă se face față uneia dintre cele două cerințe de mai jos:

- începerea implementării planurilor de restructurare; sau
- anunțarea principalelor caracteristici ale planului de restructurare a fost anunțată într-o manieră destul de specifică pentru a da naștere unor așteptări valide pentru ambele părți în privința restructurării.

Dacă implementarea restructurării a început după data bilanțului este necesară deschiderea/declarația în cazul în care aceasta va afecta abilitatea utilizatorilor declarațiilor financiare să ia deciziile și evaluările corecte. Această cerință este notată de IAS 10 Evenimente după data bilanțului.

Când o întreprindere a luat o decizie publică de a vinde o operațiune, nu o poate vinde până când nu există un acord ferm cu un cumpărător, pentru că întreprinderea își poate schimba decizia înainte de semnarea contractului. Când vânzarea este parte a restructurării poate apărea o obligație constructivă din partea altor părți ale planului de restructurare, înainte de existența unui acord ferm de vânzare.

Cerințele IAS 37 sunt destul de restrictive în privința compoziției cheltuielilor care pot fi incluse în provizioanele pentru restructurare. Provizioanele pentru restructurare trebuie să conțină numai acele cheltuieli directe care corespund următoarelor două cerințe:

- au rezultat din restructurare, și
- nu sunt legate de operațiunile curente ale întreprinderii.

Temă: În cazul circumstanțelor modificate, determinați valoarea provizioanelor.

Declarația pasivelor de conjunctură

O răspundere de conjunctură este inclusă în declarația financiară. Anexa trebuie să conțină o descriere a naturii sale și suma aproximativă estimată. Unde este probabil un flux de ieșiri de beneficii economice, care nu este departe, nu va fi prezentat.

Răspunderile de conjunctură pot avea dezvoltări neașteptate. Prin urmare sunt măsurate pe o perioadă mai lungă, pentru a determina dacă fluxul de ieșiri de beneficii economice a avut loc. Dacă nu este nevoie de a avea un element care a fost tratat în prealabil ca răspundere de conjunctură, provizionul este recunoscut în declarațiile financiare pentru perioada în care avut loc schimbarea.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

O practică general acceptată este declararea unei anumite categorii de răspunderi probabile. Un exemplu în acest sens este declararea unei garanții pentru un împrumut al unei terțe părți, deși întreprinderea nu se așteaptă să plătească garanția datorită insolvenței debitorului. În cazul în care trebuie stabilită răspunderea apărută din garanție, atunci această răspundere de conjunctură va fi transformată într-un provizion și va apărea în formatul de bază al bilanțului.

Declararea activelor de conjunctură

Un activ de conjunctură este un activ posibil, provenit din evenimente anterioare, a cărui existență va fi confirmată numai de apariția sau neapariția unui sau mai multor evenimente viitoare, care nu depind de controlul complet al întreprinderii. De obicei apar din evenimente neplanificate sau neașteptate care dau naștere la posibilități de fluxuri de intrări ale beneficiilor economice pentru întreprindere. Un exemplu este o întreprindere al cărei venit este nesigur.

Principiul precauției se aplică la activele de conjunctură. Întreprinderea nu trebuie să recunoască activele de conjunctură în declarațiile financiare pentru că aceasta poate duce la recunoașterea unui venit care nu poate fi niciodată realizat. Numai în cazul în care realizarea venitului este virtual sigură, atunci activul nu este de conjunctură și recunoașterea se poate face. În cazul în care un influx de intrări de beneficii economice este probabil, dar nu este practic încă cert, trebuie făcută declararea Tratarea diferită a activului de conjunctură (în comparație cu răspunderea de conjunctură) este rezultatul restricțiilor impuse de principiul precauției.

Activele de conjunctură sunt evaluate continuu pentru a se asigura că dezvoltarea este înregistrată corect în activele financiare. Dacă a devenit virtual sigur ca fluxul de intrări de beneficii economice va apărea, atunci activul și venitul corespunzător lui sunt recunoscute în declarația financiară pentru perioada în care are loc schimbarea.

Este esențial să se evite declararea care duce la date greșite în privința probabilității realizării venitului în declararea activelor de conjunctură.

IAS 19 BENEFICIILE ANGAJAȚILOR

Beneficii pe termen scurt ale angajaților

Beneficiile pe termen scurt ale angajaților sunt salariile, plățile și contribuțiile de asigurări sociale, concediu anual plătit și concediu medical plătit, profit pe acțiuni și bonuri (dacă se plătesc în 12 luni de la încheierea perioadei) și beneficii non-monetare (îngrijire medicală, cazare, mașini și servicii și active gratis sau subvenționate). Caracteristicile lor sunt;

- sunt recunoscute numai în cazurile în care angajatul a prestat active sau servicii
- sunt măsurate pe bază de actualizare

Pentru contabilizare întreprinderea trebuie să recunoască suma redusă pentru beneficii pe termen scurt ca răspundere după deducerea unei sume deja plătite, și ca o cheltuială pentru perioadă, doar dacă alt standard necesită sau permite includerea beneficiilor în costurile unui activ.

O problemă importantă este compensarea angajaților pentru absențe. Compensiunile pot fi rezultatul unor absențe din diferite motive, inclusiv vacanță, boală, incapacitate temporară,

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

maternitate sau paternitate, serviciu ca jurat sau militar. Absențele compensate se împart în două categorii:

Clasificarea absențelor recompensate		
Acumulative		Ne-acumulative
Dacă dreptul la concediu compensat pentru perioada curentă nu a fost folosit integral, are drept de continuitate și poate fi folosit și în alte perioade.		Nu pot fi continuate și efectuate în perioade viitoare. Dacă dreptul la concediu compensat pentru perioada curentă nu este folosit integral, angajații nu vor avea dreptul să primească plata în numerar pentru partea efectuată când părăsesc serviciul
Cu drepturi	Fără drepturi	
angajații au dreptul de a primi plata în numerar pentru partea efectuată a concediului atunci când părăsesc serviciul.	angajații nu au dreptul să primească plata în numerar pentru partea efectuată când părăsesc serviciul.	

Când angajații se află în serviciul militar acest lucru mărește dreptul lor la concedii viitoare compensate, se ridică o obligație. O sumă adițională trebuie contabilizată, pe care întreprinderea se așteaptă să o plătească ca rezultat al unui drept nefolosit la concediu compensat. Această sumă s-a acumulat la data bilanțului. Prin urmare obligația exprimă plăți adiționale care apar numai ca rezultat al faptului că beneficiile s-au acumulat. Se acceptă în general că bazele curente, nu cele așteptate, să fie luate în considerare pentru suma dedicată concediilor din respectiva legislație (de exemplu, salariul brut mediu primit pentru ultimul an calendaristic, în timpul căruia cel puțin 10 zile au fost lucrate). Bazele estimate pentru determinarea sumei pentru concedii au un grad mai mare de incertitudine și ridică probleme în privința refacerii valorii valutei în decursul timpului.

Concediile compensate non-cumulative nu pot continua în alte perioade. Acesta este cazul concediilor medicale, de maternitate sau paternitate, absente compensate pentru serviciul militar, etc. Întreprinderea nu recunoaște nici o răspundere sau cheltuială până la data absenței pentru că serviciul adus de angajat nu crește suma beneficiului.

Pentru întreprindere poate exista obligația să facă plățile pe baza sumei legate de profitul pentru părți și bonusuri. Esențial pentru tratarea contabilizării este că aceste obligații sunt rezultatul perioadei de serviciu a angajatului și nu o tranzacție făcută cu proprietarul întreprinderii. Costurile pe profit părți și planuri de bonusuri trebuie luate în considerare și nu reprezentate ca o distribuție a profitului net. Apare problema cum să determinăm suma cheltuielilor derivate din bonusuri care vor fi considerate la reducerea profitului, bonusurile sunt de asemenea determinate ca procent din profit.

Exemplu care ilustrează determinarea costurilor atribuite plății bonusurilor din profit:

Profitul pe 2004 al întreprinderii X este 200 000 BGN înainte de plata bonusurilor. În conformitate cu acordul semnat, personalul este plătit 10% din profit prin bonusuri. Taxa pe profit este de 15%.

Dacă desemnăm pe B cu suma bonusurilor, atunci va fi calculat prin următoarea metodă

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

$$B=0,10 [(200\ 000-B-0,15(200\ 000-B))]$$

$$B=0,10(200\ 000-B-30\ 000+0,15B)$$

$$B=0,10(170\ 000 -0,85B)$$

$$B=17 -0,085 B$$

$$1,085B=17\ 000$$

$$B=15668,20$$

Este posibil ca sumele distribuției pe profit și bonusuri să nu fie plătită pe o perioadă de 12 luni după perioada în care angajații au prestat serviciul. În acest caz plățile sunt tratate ca beneficii pe termen lung. Dacă distribuția pe profit și plata bonusurilor fac față cerințelor prin compensații cu părți și dobânzi de echitate, atunci întreprinderea va contabiliza astfel.

Cu toate că IAS 19 Beneficii ale angajaților nu necesită declarare specială pentru beneficiile pe timp scurt ale angajaților, alte IAS pot prevedea prezentări. IAS 1 Prezentarea declarațiilor financiare cere ca o întreprindere să prezinte costurile de personal. IAS 24 Prezentări ale părților necesită prezentări ale venitului managementului de bază.

Beneficii post-angajare

Beneficiile post-angajare includ pensii, asigurări de viață și de sănătate după încetarea serviciului. Se disting 2 tipuri de planuri de beneficii:

Clasificare a planului de beneficii post-angajare	
Planuri de contribuții definite	Planuri de beneficii definite
Întreprinderea contribuții fixe într-o întreprindere separată(fond de pensii 0 și nu asumă nici o obligație legală sau constructivă de a plăti contribuții adiționale, dacă fondul nu are suficiente active să plătească toate beneficiile angajaților pentru durata serviciului pentru perioada curentă sau anterioară.	Întreprinderea va oferi beneficiile convenite personalului curent și anterior și își asumă atât riscul actuarial cât și de investiție.

Beneficii post-angajare; planuri de contribuții definite

IAS 19 cere ca întreprinderea să recunoască toate contribuțiile legate de planurile de contribuții definite numai atunci când angajatul și-a oferit serviciul unei întreprinderi în schimbul acestor contribuții. În aceste planuri:

- suma tuturor beneficiilor post-angajare, primite de către angajat se bazează pe contribuțiile plătite de către întreprindere (sau de către angajați sau către o companie de asigurări împreună cu beneficiile de investiții plătibile pentru toate contribuțiile;
- riscul actuarial (că beneficiile vor fi mai mici decât cele estimate) și riscul de investiție (că activele investite nu vor fi suficiente pentru acoperirea beneficiilor estimate) sunt asumate de către angajat.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Când un angajat și-a oferit serviciile unei întreprinderi pe o perioadă, întreprinderea trebuie să recunoască contribuțiile plătibile unui plan de contribuții definit în schimbul acelor servicii:

- ca o răspundere după deducerea oricărei contribuții deja plătite
- ca o sumă plătită pentru acea perioadă, decât dacă în IAS se cere sau se permite includerea contribuției în costurile activului.

Estimările actuariale pentru măsurarea răspunderii sau sumei cheltuite nu sunt cerute, iar aici nu există posibilitatea existenței nici profiturilor actuariale sau pierderilor.

Răspunderile sunt măsurate pe o bază fără actualizare, decât dacă sunt plătite integral într-o perioadă de 12 luni după terminarea perioadei în care angajații și-au oferit serviciile.

Întreprinderea va prezenta suma recunoscută ca o sumă cheltuită pe baza unui plan definit de contribuții. Când se cere de către IAS 24 Prezentări ale părților, întreprinderea va dezvălui informațiile conținute în planurile definite de contribuții pentru personalul managerial de bază.

Pentru angajați, planurile definite de contribuții sunt atractive, deoarece costul finanțării în această formă poate fi estimat cu mare precizie. Sunt aprobate de către persoane sigure, care dețin informații ale fondurilor acumulate în cadrul lotului individual. Suma pensiei pe care persoana are dreptul să o dețină va fi determinată pe baza contribuțiilor făcute, și venitul primit de către fondurile investite. Modalitatea de plată a fondurilor după pensionare poate fi diferită: anual, suma integrală, combinație de anuitate suma integrală. Totuși în toate aceste cazuri, suma pensiei va depinde de suma acumulată în lotul individual al angajatului din contribuții și investirea lor.

Alte categorii de beneficii nu sunt aplicate în IMM.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

IAS 20 CONTABILITATE PENTRU SUBVENȚIILE GUVERNAMENTALE ȘI DECLARAREA ASISTENȚEI GUVERNAMENTALE

IAS 20 se aplică în contabilizarea și declararea altor forme de asistență guvernamentală. Standardul nu se ocupă de:

- probleme speciale provenite din contabilitatea pentru subvențiile guvernamentale în declarațiile financiare care reflectă efectele schimbării prețurilor sau în informațiile suplimentare de natură similară
- asistența guvernamentală care este oferită unei întreprinderi prin beneficiile care sunt răspunderi pe taxa pe venit (vacanțe cu taxa pe venit, investiții taxe credit, etc.)
- participare guvernamentală în deținerea întreprinderii
- subvenții guvernamentale acoperite de IAS 41 Agricultură

Tipuri de subvenții guvernamentale.	Caracteristici
Subvenții în legătură cu activele	Subvenție guvernamentală. A cărei condiție primară este ca o întreprindere care se califică pentru subvenție trebuie să dobândească, construiască sau să obțină active pe termen lung. Este o condiție posibilă care poate fi atașată celor subsidiare, restricționând tipul sau locația activelor sau perioada în care trebuie dobândite sau deținute.
Subvenții în legătură cu venitul	Subvenții guvernamentale. Altele decât cele în legătură cu activele
Împrumuturi nerambursabile	Un împrumut pe care guvernul care subvenționează renunță la rambursare în anumite condiții. Împrumuturile nerambursabile sunt tratate ca o subvenție de la guvern. Atunci când nu există o asigurare sigură pe care întreprinderea o face în conf. cu clauzele, prin care împrumutul nu va mai fi rambursat.

Recunoașterea și contabilitatea subvențiilor guvernamentale

O subvenție guvernamentală nu este recunoscută până când nu există o asigurare certa că:

- întreprinderea va fi de acord cu clauzele acesteia
- subvenția va fi primită

Există două modalități de abordare pentru contabilitatea subvențiilor guvernamentale:

- prin capital, prin care subvenția este creditată direct echității (dobânzile acționarilor)
- prin venit, prin care subvenția este dusă la venit după mai mult timp.

După cum se relatează în, IAS 20, subvențiile guvernamentale trebuie recunoscute ca venit după perioadele necesare pentru a le putea asocia cu costurile pe care intenționează să le compenseze. Nu trebuie creditate direct echităților (dobânzile acționarilor).

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Natura subvenției	Momentul recunoașterii în declarația de venit
Subvenții asociate activelor nedepreciabile	Proportional cu amortizarea activului raportat
Subvenții asociate activelor nedepreciabile care necesită îndeplinirea unor anumite obligații	Pe perioade, care suportă costul care răspunde obligațiilor
Subvenții primite ca parte a unui pachet de ajutor financiar sau fiscal la care se atașează un număr de clauze	Poate fi potrivit să se aloce parte din subvenție pentru o baza, parte pentru alta
Subvenția guvernamentală poate fi acordată în scopul de a da un suport financiar imediat, mai mult decât un stimulent pentru cheltuieli speciale	Aceste circumstanțe pot garanta recunoașterea venitului pe subvenție în perioada în care întreprinderea devine calificată să o primească
O întreprindere poate avea dreptul de a primi o subvenție guvernamentală ca o compensație pentru sumele cheltuite sau pierderile dintr-o perioadă anterioară de contabilizare	Astfel de subvenții sunt recunoscute ca venit pe perioada în care acesta devine activ de primit.

Declararea subvențiilor asociate activelor din declarațiile financiare	
Subvenția este tratată ca venit amânat(finanțator) recunoscută pe o bază rațională sistematică în privința perioadei de folosință a activului	Subvenția este dedusă la momentul în care ajunge la suma activului. În timpul perioadei de folosință a activului, subvenția este recunoscută ca venit prin reducerea costului de depreciere

Un exemplu de abordări diferite în declararea unei subvenții asociate activelor:

S-a achiziționat echipament de 300 000 BGN, pentru care s-a primit sprijinul guvernamental gratis la suma de 60% din valoare. Amortizarea activului este măsurată prin metoda liniei drepte pe o perioadă de 10 ani.

Se cere: prezentați informația asociată activului după primul an de folosire, aplicând cele 2 metode pentru recunoaștere a subvenției:

Varianta 1. Subvenția este tratată ca venit amânat;

Varianta 2. Subvenția este dedusă când se ajunge la costul activului.

Varianta 1

Când este achiziționat activul, contabilitatea pentru uzină și echipamentul raportat este debitat la 300000 BGN. Când se primește subvenția, contabilitatea pentru finanțarea activelor pe termen lung este creditată. La sfârșitul primului an de folosire, informația despre activul respectiv va ajunge respectiv la:

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Indicatori	Suma
Suma brută a activului	300 000
Depreciere anuală (recunoscută prin elementele de plată ai declarației de venit)	30 000
Suma pentru activ	270 000
Suma anuală a venitului atribuit finanțării (recunoscut în elementele de venit ai declarației de venit)	18 000

Varianța 2

În al doilea sistem de declarare a asistenței financiare, echipamentul este evaluat la 300.000 BGN la achiziție, dar costurile aferente sunt reduse prin creditarea contului prin care este raportat cu primirea subvenției. În acest caz, informația activelor este următoarea

Indicatori	Suma
Valoarea brută a activului	120.000
Depreciere anuală (recunoscută în elementele de cheltuieli ale declarației de venituri)	12.000
Valoarea finală active	108.000
Venitul subvenționat este recunoscut în debitele depreciate reduse	

Declararea subvențiilor legate de venit în declarația financiară:

Pot fi adoptate două abordări

- subvenții legate de venit care sunt prezentate în declarație separat sau la o rubrică “venituri diverse”
- subvenții legate de venit sunt deduse la raportarea cheltuielilor relative

Ambele metode sunt considerate acceptabile pentru declararea subvențiilor. Totuși, declararea unei subvenții poate fi necesară pentru o mai bună înțelegere a declarației financiare, și efectul subvenției pentru fiecare element de venit sau cheltuială care este solicitat la declarare separat este de obicei binevenit.

Rambursarea subvențiilor guvernamentale

Rambursarea subvențiilor guvernamentale este contabilizată pentru revizuire în mod estimativ, după cum urmează:

- pentru subvenții legate de venit, rambursarea trebuie să fie aplicată contra oricărui venit neamortizat declarat. Rambursarea trebuie să fie recunoscută imediat drept cheltuială, dacă depășește orice venit neamortizat declarat sau dacă acest venit neamortizat declarat nu există;
- pentru subvenții legate de active, rambursarea trebuie să fie înregistrată prin creșterea valorii finale a activului, sau prin reducerea bilanțului de venit declarat. Deprecierea cumulativă adițională care ar fi fost admisă drept cheltuială la acea dată în absența subvenției, trebuie imediat admisă drept cheltuială.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

Declararea asistenței guvernamentale

Asistența guvernamentală este acțiunea guvernului destinată să furnizeze un beneficiu economic specific unei companii sau grup de companii, care se califică conform unor criterii anumite. Asistența guvernamentală pentru scopurile acestui Standard exclude:

- Beneficii, obținute indirect prin acțiuni ce afectează condițiile comerciale generale, precum furnizarea de infrastructuri în zone de dezvoltare, stabilirea de surse de apă, sau de irigare, intenționate către uzul populației pe o perioadă indefinită de timp.
- Beneficii, care nu pot avea în mod rezonabil o valoare determinabilă, precum servicii tehnice gratuite, sau consiliere de marketing, furnizarea de securitate, etc.
- Tranzacții cu guvernul, ce nu pot fi distinse de tranzacții ordinare, precum politica de procurare guvernamentală care este responsabilă pentru o porțiune din vânzările întreprinderii.

REZUMAT

Instrumentele financiare sunt o categorie ce include beneficii tradiționale, plăți, lichidități, bonuri și alte valori, precum și derivatele ale acestor instrumente financiare complexe, care permit întreprinderii să administreze și să diminueze diversele tipuri de riscuri financiare. Acestea au fost prezentate pe scurt în briefing, iar scopul acestui studiu este acela de a releva aspectele tradiționale ale instrumentelor financiare, precum și perspectivele moderne ale contabilizării acestora conform prevederilor IAS 32. Instrumente financiare: declararea și prezentarea și IAS 39 instrumente financiare: recunoașterea și măsurarea.

Provizioanele sunt un tip special de obligații. Cerințele majore ale IAS 37 sunt considerate în termeni definitorii:

- numărul total de provizioane
- motivul pentru schimbări adiționale în suma acestora
- suma aplicabilă de provizioane, și
- creșterea perioadei de sume scontate, provenite din trecut și efectele modificărilor asupra ratei de reducere.

Privitor la posibila recunoaștere a activelor de conjunctură și a obligațiilor de conjunctură, următorul tabel cu provizioanele IAS 37 poate fi redactat ;

	Probabilitate	Prezentare în declarația financiară
Active de conjunctură	Virtual sigur	Recunoaștere
	Posibil	Declarație ¹
	Incert	Nu poate fi declarat
Obligații de conjunctură	Posibil <ul style="list-style-type: none"> - poate fi măsurat - nu poate fi măsurat 	<ul style="list-style-type: none"> - este prevăzut - declarare
	Incert	declarare
	În viitorul îndepărtat	Nu se declară

¹ Atunci când declararea poate prejudicia serios poziția entității în dispută cu alte părți privitor la subiectul disputei, nu este necesar ca entitatea să declare această informație.

Proiect Pilot nr. BG/03/B/F/PP-166025		Modulul de pregătire II
Pregătire pentru standarde contabile internaționale și management financiar pentru IMM-uri		“IFRS pentru întreprinderi mici și mijlocii”

* atunci când declararea poate prejudicia semnificativ poziția entității într-o dispută cu alte părți pe tema poziției, nu este necesar ca entitatea să declare această informație.

IAS 39 - Beneficii angajați identifică categoriile distincte de beneficii pentru angajați: beneficii pe termen scurt, post-angajare, alte beneficii pe termen lung, beneficii de lichidare. Standardele prevăd tratamentele specifice categoriilor de beneficii, care în virtutea naturii lor specifice, vor adopta diferite metode de măsurare și prezentare.

Privitor la măsurarea și declararea subvențiilor guvernamentale și asistenței conform IAS 20, anumite aspecte majore de mai jos sunt luate în considerare ;

- politica contabilă, ce poate fi adoptată conform subvențiilor guvernamentale, inclusiv metoda de prezentare a declarației financiare;
- alte forme de asistență guvernamentală, pe care întreprinderea le poate deduce din beneficiile directe.

ÎNTREBĂRI PENTRU STUDIUL INDIVIDUAL

1. Listați măsurătorile posibile ale instrumentelor financiare din declarația financiară anuală a companiei.
2. Activele de conjunctură sunt recunoscute în foaia de bilanț?
3. Cum este prezentată obligația de planificare a distribuirii profitului și plata bonusurilor prezentate?
4. Pot provizioanele pentru perioade viitoare să fie admise în foaia de bilanț?
5. Cum sunt prezentate subvențiile guvernamentale din punct de vedere a valorilor non-monetare prezentate?

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRI

1. Se măsoară la valoarea justă, costuri amortizate și costurile diferitelor categorii de active financiare și datorii.
2. Activele de conjunctură nu sunt recunoscute în declarațiile financiare, deoarece acest fapt ar putea duce la recunoașterea unui venit care s-ar putea să nu fie niciodată realizat. Dar dacă realizarea venitului este virtual certă, atunci activul corespunzător nu este unul de conjunctură și este necesară declararea lui.
3. Declarațiile financiare au ca scop prezentarea poziției financiare a întreprinderii la sfârșitul exercițiului financiar, nu posibila poziție a întreprinderii în viitor. Din acest motiv nu se recunosc provizioane pentru cheltuielile operaționale viitoare. Singurele obligații recunoscute în bilanțul întreprinderii sunt acelea care există la data întocmirii bilanțului.
4. Obligațiile ce provin din planul de distribuie a profitului și plățile bonusurilor pentru serviciile furnizate de angajați, nu dintr-o tranzacție cu proprietarii întreprinderii. De aceea, întreprinderea va recunoaște sumele din planul de distribuie a profitului și plățile bonusurilor nu ca o distribuie a profitului net, ci ca cheltuieli.
5. Subvențiile acordate de guvernul pot avea forma unui transfer de active nemonetare, de exemplu teren sau orice alte resurse, pentru a fi utilizate de întreprindere. Practica uzuală în astfel de cazuri este măsurarea unei valori juste a subvenției nemonetare, și aîit subvenția cât și activele să fie înregistrate la valoarea lor justă. Un tratament alternativ poate fi înregistrarea subvenției și a activelor la valoarea nominală.

